

Čínština pro začátečníky



Seznámení s čínštinou

- Sino-tibetská jazyková rodina
- Kde se mluví čínsky - Singapur, Malajsie, Taiwan, Čína
- Úřední forma –PUTONGHUA 普通话
- Taiwan-GUOYU 国语 , Singapur-HUAYU 华语 , psaná čínština-ZHONGWEN 中文
- Zapisuje se pomocí znaků



Čínština – typ jazyku

- Analytický – nepoužívá časování, skloňování, forma slabiky se nemění
- Slabičný – čínština se přepisuje pomocí slabik (jeden znak-jedna slabika)
- Tónový – tón=hlasová melodie (intonace)
vyslovnost slabiky a tón=význam
- PPP – pořádek ve větě=podmět, přísudek, předmět



Dialekty

- Severočínské dialekty, Peking a okolí, cca 1mld. mluvčích
- Wu (šanghaj 90 mil. Mluvčích)
- Kantonština (70 mil. úř. Jazyk hk)
- Min-nan (fujian), Xiang, Hakka, Gan, Minbei



Fonologie

- Základní jednotkou – slabika – iniciála (začátek slabiky), finála (konec slabiky) a tón
- Aspirace(iniciály)=přídech - pch, cch, kch, tch, čch
- (finály) tzv. nosovky=NG – G se nevyslovuje.
Jako anglické young [jan], české baNka, haNka



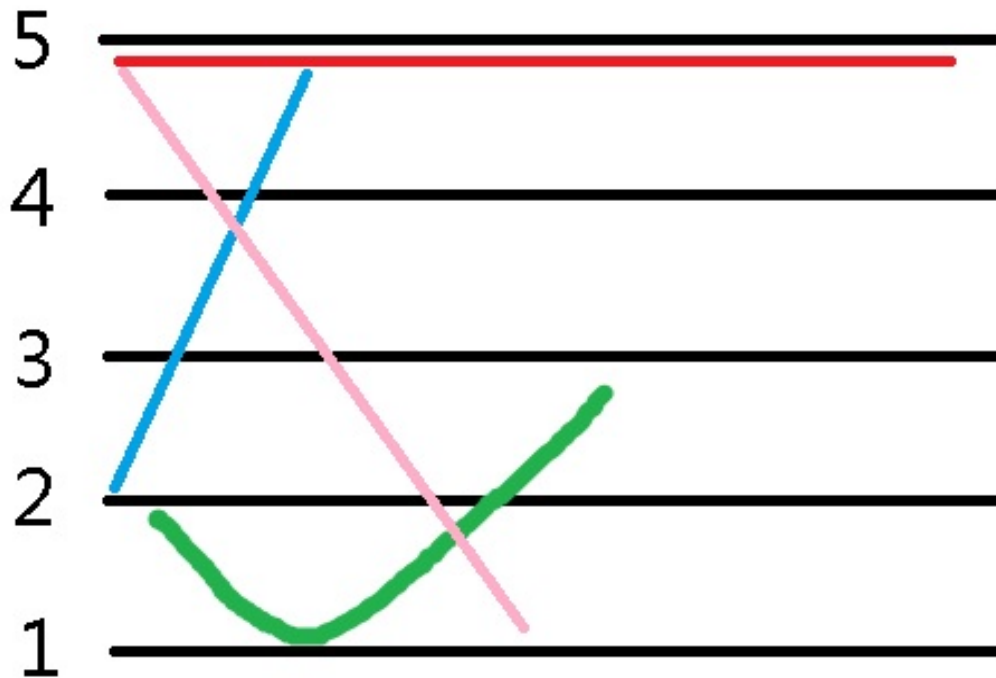
Tóny

1. tón

2. tón

3. tón

4. tón



Přepis čínštiny

- Přepis výslovnosti do latinky
- Původně více druhů přepisů, což vedlo k chaosu. V 50. letech v Číně (vytvořen číňany) PINYIN 拼音, což je oficiální anglický přepis znaků
- V česku se hojně používá Česká standardní transkripce
- Další transkripce pro zajímavost - Wade-Giles



Znaky

Piktogramy - jedná se o skupinu znaků, u kterých lze význam odhadnout podle vzhledu. 日 -slunce , 月 -měsíc , 口 -ústa

- Ideogramy - Znak je složen z více determinativů(radikálů-prvků), které udávají význam. 家 -prase pod střechou=domov , 信 -člověk a slovo=věřit 休 -člověk opírající se o strom=odpočívát
- Fonogramy - radikál(význam)+fonetikum(výslovnost). 烤 -péct, vlevo prvek oheň, vpravo výslovnost kao3
- Symboly - podobně jako u piktogramů, ze vzhledu se dá určit význam. Ze znaku lze poznat, že zachycuje tvar, např. dolů či nahoru - 下 , 上
- Vypůjčky - znak, který má svůj význam nese i význam jiný, který je naprosto odlišný, nesouvisející. jako např. anglické See you=3U, přičemž 3U funguje jako vypůjčkový znak pro See you
- Variety - další znaky odvozené z jednoho určitého. Tzn. znak 老 -starý, z něhož je odvozen také 考 -stařec. Všimněte si podobnosti, ne však totožnosti znaku



	oracle bone <i>jiaguwen</i>	greater seal <i>dazhuan</i>	lesser seal <i>xiaozhuan</i>	clerkly script <i>lishu</i>	standard script <i>kaishu</i>	running script <i>xingshu</i>	cursive script <i>caoshu</i>	modern simplified <i>jiantizi</i>
rén (*nin) human	𠃉	亻	𠃉	人	人	人	人	人
nǚ (*nraʔ) woman	𡗗	𡗗	𡗗	女	女	女	女	女
ěr (*nəʔ) ear	𦊮	耳	耳	耳	耳	耳	耳	耳
mǎ (*mrāʔ) horse	𠂇	𠂇	𠂇	馬	馬	馬	馬	马
yú (*ŋa) fish	𩺰	𩺰	𩺰	魚	魚	魚	魚	鱼
shān (*srān) mountain	𠂇	𠂇	𠂇	山	山	山	山	山
rì (*nit) sun	日	日	日	日	日	日	日	日
yuè (*ŋwat) moon	月	月	月	月	月	月	月	月
yǔ (*waʔ) rain	雨	雨	雨	雨	雨	雨	雨	雨
yún (*wən) cloud	云	云	云	云	云	云	云	云

